

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3864

Vragen van het lid **Romke de Jong** (D66) aan Staatssecretaris van Financiën over het artikel «Hoge ambtenaren Belastingdienst schonden regels om Uber te bevoordelen» (ingezonden 14 juli 2022).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rij** (Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst) (ontvangen 5 september 2022).

Naar aanleiding van deze berichtgeving doet de Belastingdienst onderzoek naar deze casus. Dit onderzoek acht ik van belang om de juiste informatie te achterhalen. De bevindingen van het onderzoek worden op dit moment getoetst door onafhankelijke experts, die niet zijn verbonden aan een advieskantoor of de Belastingdienst. De resultaten hiervan verwacht ik in september te ontvangen. Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) heb ik niet alle vragen kunnen beantwoorden en kan ik ook de resultaten van het onderzoek niet openbaar maken. De fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR is een belangrijke bouwsteen in ons fiscale stelsel. Anderzijds vormt het informatierecht van artikel 68 Grondwet één van de pijlers van ons parlementaire stelsel. Tussen de twee uitersten die hieruit voortvloeien (openbare inlichtingenverstrekking en géén inlichtingenverstrekking), bestaat ook een tussenvorm, namelijk het vertrouwelijk verstrekken van inlichtingen aan de Kamer in een besloten commissievergadering. Hoewel het in beginsel niet gebruikelijk is om met de Kamer in discussie te treden over individuele belastingplichtigen, kan dit anders zijn in zaken die tot grote maatschappelijke ophef hebben geleid. Naar mijn mening is daar in dit geval sprake van. Daarom bied ik uw Kamer en de Eerste Kamer een vertrouwelijke briefing aan. In deze briefing kan op deze casus, uw vragen en de conclusies van dit onderzoek nader worden ingegaan.

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Hoge ambtenaren Belastingdienst schonden regels om Uber te bevoordelen»?¹

Antwoord 1

Ja, ik heb hier kennis van genomen.

¹ FD, 11 juli 2022 (<https://fd.nl/bedrijfsleven/1444453/hoge-ambtenaren-belastingdienst-schonden-regels-om-uber-te-bevoordelen-olg2cajGmZvD>).

Vraag 2

Bent u het eens dat burgers en bedrijven allemaal gelijk behandeld dienen te worden?

Antwoord 2

Burgers en bedrijven dienen gelijk behandeld te worden indien er sprake is van gelijke feiten en omstandigheden.

Vraag 3

Bent u het eens dat het geen taak is van de Belastingdienst om het vestigingsklimaat van Nederland op peil te houden of bedrijven in Nederland aan te trekken of te behouden? Bent u het eens dat de Belastingdienst zich moet beperken tot haar kerntaak, het innen van belastingen? Kunt u toelichten of er sprake is van beleid binnen de Belastingdienst dat zich richt op het aantrekken of behouden van bedrijven?

Antwoord 3

De Belastingdienst heeft als taak de uitvoering van en toezicht op het naleven van fiscale wet- en regelgeving. Het heffen en innen van rijksbelastingen en premies volksverzekeringen maakt daar onderdeel van uit. Het is geen taak van de Belastingdienst om het vestigingsklimaat op peil te houden of bedrijven aan te trekken of te behouden. Er is derhalve geen beleid dat daarop ziet. Wel kent de Belastingdienst het aanspreekpunt potentiële buitenlandse investeerders (APBI) voor potentiële buitenlandse investeerders die overwegen in Nederland een reële investering te doen. Het APBI kan binnen de kaders van wet- en regelgeving, jurisprudentie en beleid zekerheid vooraf geven over de fiscale gevolgen van een voorgenomen reële investering. Ter waarborging van de eenheid van beleid en uitvoering zal over de beoordeling van deze aspecten afstemming plaatsvinden binnen het College Internationale Fiscale Zaken waar het APBI-deel van uit maakt en daar waar nodig met de relevante kennis- en coördinatiegroepen. De afspraken tussen het APBI en de buitenlandse investeerder worden vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst waar een geanonimiseerde samenvatting van wordt gepubliceerd.²

Vraag 4

Waarover communiceert de Belastingdienst met andere landen met betrekking tot belastingplichtigen en hun belastingplicht? Hoe gaat dit in zijn werk? Bent u het eens dat het niet aan de Belastingdienst is om te lobbyen voor het al dan niet belastingplichtig zijn in een ander land? Bent u het eens dat de Belastingdienst enkel als taak heeft om te bepalen hoe de winsttoedeling is tussen twee landen op basis van geldende wetten, regels, verdragen en jurisprudentie waarbij voorkoming van dubbele belasting in acht kan worden genomen?

Antwoord 4

Op basis van nationale wet- en regelgeving beoordeelt de Belastingdienst of sprake is van belastingplicht in Nederland en wat de grondslag is waarover Nederland mag heffen. Hierbij is geen sprake van het lobbyen door de Belastingdienst bij andere landen. Om te voorkomen dat in twee of meer landen belasting wordt betaald sluiten landen belastingverdragen ter voorkoming van dubbele belasting. Als een belastingplichtige wordt geconfronteerd met dubbele belasting, bijvoorbeeld als gevolg van het feit dat hij in twee landen als inwoner wordt aangemerkt of twee of meer landen heffen over dezelfde winst, kan binnen de daarvoor geldende termijnen een beroep worden gedaan op het verdrag. Uiteraard alleen in die gevallen waar met dat land een verdrag is gesloten. Landen gaan in dat geval met elkaar in overleg om binnen de bestaande regelgeving dubbele belasting weg te nemen.

Ook vooraf kunnen landen met elkaar overleggen, onder andere over de vraag welk deel van de winst waar belast mag worden. Dit kan op initiatief

² In onderdeel 2.5. van het Besluit vooroverleg rulings met een internationaal karakter (Staatscourant 2019, nr. 35519) worden de bevoegdheden en werkwijze van het APBI nader omschreven.

van belastingplichtige die verzoekt om een bi- of multilaterale Advance Pricing Agreement (BAPA/MAPA, internationale zekerheid vooraf over verrekenprijzen). Ook kunnen belastingdiensten zelf op basis van internationale afspraken initiatief nemen om samen toezicht uit te oefenen. Dit kan door het opstarten van een bi- of multilaterale controle (MLC).

Vraag 5

Op welke wijze is de Belastingdienst omgegaan met informatieverzoeken van andere landen inzake Uber? Hoe lang heeft het geduurd voordat de informatieverzoeken van de andere landen zijn beantwoord en hoe lang duurt het gemiddeld om een informatieverzoek te beantwoorden?

Antwoord 5

De Belastingdienst doet onderzoek naar deze casus. Dit onderzoek acht ik van belang om de juiste informatie te achterhalen. Vanwege die fiscale geheimhoudingsplicht kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers. Enerzijds is de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) een belangrijke bouwsteen in ons fiscale stelsel. Anderzijds vormt het informatierecht van de Kamer van artikel 68 Grondwet één van de pijlers van ons parlementaire stelsel. Onder andere in de brief van 2 februari 2015 is mijn ambtsvoorganger ingegaan op de weging tussen enerzijds de fiscale geheimhoudingsplicht en anderzijds het informatierecht van de Kamer³. Tussen de twee uitersten die hieruit voortvloeien (openbare inlichtingenverstrekking en géén inlichtingenverstrekking), bestaat ook een tussenvorm, namelijk het verstrekken van vertrouwelijke inlichtingen aan de Kamer in een besloten commissievergadering.⁴ Hoewel het in beginsel niet gebruikelijk is om met de Kamer in discussie te treden over individuele belastingplichtigen, kan dit anders zijn in zaken die tot grote maatschappelijke ophef hebben geleid. Naar mijn mening is daar in dit geval sprake van. Daarom wil ik graag een vertrouwelijke briefing aan u aanbieden over deze casus. In deze briefing kan op deze vraag worden ingegaan. In zijn algemeenheid kan ik zeggen dat de behandeling van binnenkomende informatieverzoeken plaatsvindt op basis van de Wet op de internationale bijstandsverlening (WIB) bij de heffing van belastingen. Als een verzoek om inlichtingen wordt ontvangen, beoordeelt de Belastingdienst of dit verzoek voldoet aan de daarvoor internationaal overeengekomen criteria. Hierbij wordt onder andere getoetst of het verzoek voldoende individualiseerbaar is, er mag namelijk geen sprake zijn van een zogenoemde «fishing expedition». Ook wordt beoordeeld of er een belang is voor de belastingheffing in het verzoekende land en of dat land de gebruikelijke mogelijkheden om de informatie in eigen land te verkrijgen heeft benut. Als het verzoek niet aan alle criteria voldoet wordt het verzoek in principe afgewezen. Als het verzoek niet volledig is wordt het verzoekende land verzocht om een nadere toelichting. Indien het verzoek aan alle criteria voldoet wordt de gevraagde informatie verstrekt indien deze binnen de Belastingdienst aanwezig is. Op basis van de daarvoor internationaal overeengekomen termijnen welke zijn opgenomen in de WIB, dient deze informatie binnen twee maanden te worden verstrekt. Indien dit niet het geval is wordt de informatie door de Belastingdienst opgevraagd bij degene die de informatie wel in het bezit heeft, waarna de informatie aan het verzoekende land wordt verstrekt. In die gevallen bedraagt de termijn voor uitwisseling zes maanden. Landen kunnen in onderling overleg andere termijnen afspreken. Dit gebeurt in de praktijk bijvoorbeeld bij complexe verzoeken en/of verzoeken waarbij de te verstrekken informatie omvangrijk is. Bij dat soort verzoeken is het van belang de informatiehouder voldoende tijd te geven om de gevraagde informatie zo volledig mogelijk aan te leveren op een wijze zoals gevraagd door het verzoekende land. In overleg met het verzoekende land kan in dergelijke gevallen overigens ook worden besloten dat het efficiënter en effectiever is om de informatie te verkrijgen via een multilaterale controle (MLC). Dit kan een al lopende MLC zijn, maar ook een nieuw op te starten MLC.

³ Kamerstukken II 2014/15, 31 066, nr. 228

⁴ Kamerstukken II, 2017/18, 28 362, nr. 11

In een peer review door het Global Forum (OECD) over de jaren 2014–2017⁵ is Nederland beoordeeld op de kwaliteit en doorlooptijden van de afhandeling van de verzoeken. Geoordeeld is dat Nederland voldoet aan alle gestelde criteria.

Vraag 6

Wat is gebruikelijk in communicatie met multinationals die belastingplichtig zijn in Nederland? Is hier beleid voor en kan dit beleid worden gedeeld met de Kamer?

Antwoord 6

De Belastingdienst heeft als taak de uitvoering van en toezicht op het naleven van fiscale wet- en regelgeving. Het heffen en innen van rijksbelastingen en premies volksverzekeringen maakt daar onderdeel van uit. Voor het vervullen van deze taak is geregelde interactie en communicatie met ondernemingen nodig. Als een organisatie groter en complexer is, is doorgaans ook meer interactie en toezicht nodig, bijvoorbeeld omdat er veel aangiften worden gedaan, meer vooroverleg wordt gevraagd en internationale aspecten spelen. In de Leidraad Toezicht Grote Ondernemingen⁶ is opgenomen hoe dit toezicht wordt vormgegeven voor de grootste organisaties van Nederland. Voor deze groep organisaties wordt het concept individuele klantbehandeling toegepast. Veel multinationals vallen onder dit concept, mits hun aanwezigheid in Nederland groot genoeg is. Overigens communiceert de Belastingdienst met belastingplichtige indien hij dat nodig acht voor de juiste uitoefening van zijn taak maar ook kan een belastingplichtige de Belastingdienst in dat kader benaderen.

Vraag 7

Kan de correspondentie tussen de Belastingdienst en Uber worden verstrekt aan de Kamer?

Antwoord 7

Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers. De Belastingdienst doet onderzoek met betrekking tot deze casus. Dit onderzoek acht ik van belang om de juiste informatie te achterhalen. Op voorhand geef ik aan dat ik vanwege artikel 67 AWR de onderzoeksresultaten niet openbaar zal kunnen delen. Ik wil daarom graag een vertrouwelijke technische briefing aan u aanbieden over deze casus.

Vraag 8

Kunt u toelichten wat de rol is van de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA), welke taken zij verricht, op welke wijze zij Nederland als vestigingsland in de markt zetten, welk contact zij onderhouden met de Belastingdienst en of en welke rol de Belastingdienst daarin heeft?

Antwoord 8

De NFIA is een uitvoeringsorganisatie, en onderdeel van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en wordt daarnaast aangestuurd door de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS). De NFIA heeft als belangrijkste taak om buitenlandse bedrijven aan te trekken naar Nederland, hen te helpen bij vervolginvesteringen in ons land of hen voor Nederland te behouden bij een heroverweging van de strategie. Dit doet de NFIA door internationale promotie van Nederland als vestigingslocatie en door bedrijven te informeren over het Nederlandse investeringsklimaat. Hieronder valt ook het informeren van bedrijven over het belastingklimaat in Nederland in algemene zin en het introduceren van bedrijven bij relevante partijen die hen van verdere informatie kunnen voorzien. Voor specifieke belastingzaken verwijst NFIA door naar de

⁵ <https://www.oecd.org/netherlands/global-forum-on-transparency-and-exchange-of-information-for-tax-purposes-the-netherlands-2019-second-round-fdce8e7f-en.htm>

⁶ https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/brochures_en_publicaties/leidraad_toezicht_grote_ondernemingen

bevoegde instantie. Bij de Belastingdienst betreft dit het APBI. In het kader van de dienstverlening naar (potentiële) buitenlandse investeerders vinden ook afspraken plaats waarbij zowel een vertegenwoordiger van NFIA (als liaison) als een vertegenwoordiger van de Belastingdienst aanwezig is, zodat binnen de context van de vestigings- of uitbreidingsplannen van een bedrijf direct duidelijkheid gegeven kan worden over de algemene belastingssituatie in Nederland en de EU- belastingregelgeving. Tijdens deze gesprekken met bedrijven waarbij ook een vertegenwoordiger van de Belastingdienst aanwezig is, wordt gehandeld conform de fiscale geheimhoudingsplicht. Dit wil zeggen dat geen vertrouwelijke fiscale gegevens met NFIA worden gedeeld en dat bespreking van bedrijfsspecifieke fiscale zaken separaat tussen Belastingdienst en het bedrijf plaatsvindt. Voor zover belastingplichtige in gesprekken met de NFIA en het APBI fiscale informatie deelt, geldt ook voor de NFIA artikel 67 AWR.

Vraag 9

Kunt u deze vragen één voor één beantwoorden?

Antwoord 9

Ik heb de bovenstaande vraag één voor één beantwoord.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Alkaya (SP), ingezonden 13 juli 2022 (vraagnummer 2022Z15008).